

Nõo valla eelarvest

Milliseks kujunes 2009. aasta eelarve täitmine

Eelarve järgi planeeriti tulu 51,9 miljonit krooni, laekus 52,3 miljonit krooni. Tulud laekusid veidi üle 100%-i.

2009. aasta vastuvõetud eelarve tulude maht vähenes ~15,4% võrreldes 2008. aastaga (summaliselt vähenemine 8,7 miljonit krooni).

Seoses riigieelarve puudujäägiga vähendas EV Valitsus alates 1. aprillist 2009. aastal kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksu osa 11,93%-lt 11,4%-le.

Nõo valla eelarvesse laekus 2009. aastal tulumaksu 26,8 miljonit krooni, mida oli kaks sada tuhat krooni enam, kui oli planeeritud vastuvõetud eelarvesse (prognoos oli 26,6 miljonit krooni). Kassajääk oli 2009. aasta lõpuks 2,6 miljonit krooni. Vallal ei ole maksmata arveid ja ka kõik muud kohustused on täidetud. Novembrikuu lõpust oli allasutuste seatud piirangud kulutuste tegemisel eesmärgiga tagada aasta lõpul arvestatav kassajääk. Siinjuures tahaks tänada allaasutusi mõistva suhtumise eest kehtestatud piirangusse.

Eelarvemahu oluline vähenemine tõi kaasa valusate korrektureid tegemise erinevate, varem planeeritud tegevuste osas.

2009. aastaks püstitatud ülesanded siiski täideti.

Oluline on 2009. aastast ära märkida Nõo Muusikakooli õppetingimuste parendamist. See hõlmas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumiseks vajalike torustike rajamist ja soojustatud tualettruumi ehitamist hoone esimesel korrusel (kokku kulus 304 000 krooni). Nimetatud projekti toetas Regionaalsete investeeringutoetuste andmise programm.

2009. aasta jääb Nõo alevikku elanike mällu kindlasti „suurte kaevamiste“ aastana. Reaalselt hakati Nõo valla territooriumil teostama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendustegevusi. Pikk ja põhjalik eeltöö peaks uute vee- ja kanalisatsioonisüsteemide valmimise kaudu lõppema 2010. aasta lõpuks. Nõo valla raha on sellesse ettevõtmisse juba varem paigutatud 6,7 miljonit krooni.

Nõo valla 2010. aasta eelarve tulud

Nõo Vallavolikogu poolt vastuvõetud 2010. aasta eelarve järgi on tulude, kulude ja finantseerimistingute kogumahuks planeeritud 44,4 miljonit krooni. Tulude maht võrreldes 2009. aastaga vähenes ~8,5% (summaliselt 3,7 miljonit krooni).

Vallavalitsuse poolt esitatud eelarve projektis oli üksikisiku tulumaksu prognoosimisel arvestatud, et võrreldes 2009. aasta eelarve täitumisega on eeldatav kahanemine 13%, tulumaks oli planeeritud summas 23,3 miljonit krooni. Eelarvekomisjoni arutelude käigus lepitati kokku vähendada 2009. aasta tegeliku üksikisiku tulumaksu laekumist 12%, summaliselt jääb tulu-

maksu prognoos 23,6 miljonit krooni.

„2010. aasta riigieelarve seaduses“ kohaliku omavalitsuse üksustele eelarvete tasanudfondi määratud toetuste summa võrreldes 2009. aastaga väheneb Nõo valla jaoks ~10% (summaliselt 1,3 miljonit krooni).

Eelarvekomisjoni ettepanekul kehtestatakse Nõo Vallavolikogu 21. jaanuari 2010. a määrusega nr 3 alates 01. jaanuarist 2010 Nõo valla territooriumil maamaksu määraks 2,0% maa maksustamishinnast aastas ja põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaaga maamaksu määraks 1,3% maa maksustamishinnast aastas.

Ühelt poolt oli uute määrade kehtestamise põhjuseks muidugi vajadus kulud ja tulud tasakaalu saada. Ja kuna muid tulusid rohkem suurendada ei õnnestunud ning kulud olid kõik viimase võimaluseni kärbitud, siis pidigi volikogu tegema nii äärmusliku ja kindlasti ebapopulaarse otsuse. Nimetatud muutust toob eelarvesse lisalaekumist 500 000 krooni. Teiselt poolt on riik teinud omavalitsustele etteheiteid, et need nurisevad riigi vähese toetuse üle, kuid ei kasutata seaduslikku võimalust oma eelarve suurendamiseks. Üks osa maamaksuga saadavast lisarahast otsustati suunata teedehoolituse eelarve suurendamiseks.

Nõo valla 2010. aasta eelarve kulud

Eelarve koosneb tuludest, kuludest ja finantseerimistingutest (tulud = kulud - finantseerimistingud).

Tulude maht kahaneb 2010. aastal võrreldes 2009. aastaga 8,5%, finantseerimistingute maht vähenes 36,8% (üleminev rahajääk oli 2009. aastal 4,1 miljonit, 2010. aastal 2,6 miljonit). Käesoleval aastal saab kulutusi teha 11,4% vähem (summaliselt -5,7 miljonit) kui 2009. aastal.

Kahe aastaga on kulude eelarve maht vähenenud 26,8% - summas 14,4 miljonit krooni. Selline tagasimineku paneb meid tõsiselt mõtlema selle üle, kuidas üldse toime tulla ja ellu jääda.

Otsus personalikulud kärpida on karm ja see on tehtud väga raske südamega. Kõigi Nõo vallast palka saavate töötajate käesoleva aasta sissetulek väheneb ~11% (välja arvatud Nõo Põhikooli õpetajad).

Eelarvekomisjoni seisukoht on - oma töötajatele tuleb anda kindlus, et rahaliste võimaluste paranemisel on esimene prioriteet suurendada personalikulusid.

Eelarvekomisjoni ettepanekul on 2010. aastal veel teisigi muudatusi, mis on seotud toetuste väljamaksmisega:

- Sünnitoetus - 2000 krooni makstakse lapse sündimisel ja teine osa 2000 krooni makstakse lapse aastaseks saamisel.
- Põhikooli lõpetajate toetust vähendati 400 kroonilt 200 kroonile; gümnaasiumi lõ-



Nõo Vallavalitsuse pearaamatupidaja Pille Sügis

petajate toetust vähendati 600 kroonilt 300 kroonile.

Kõikide allasutuste majandamiskulud on väga kriitiliselt üle vaadatud. Samas on juba praegu teada, et kütte- ja elektrikulud on suurenenud seoses tavapärasest külmema talvega.

Käesoleva hetke seisuga on valla teedel lumetõrjeks kulunud juba ~540 000 krooni, talv pole aga veel läbi.

Projektid 2010. aastal

2010. aastal on väga oluline teema KOIT-kava rahade kasutamine Nõo vallas. Selles osas on toimunud muudatused. Läbirääkimistel Haridus- ja Teadusministeeriumiga oleme jõudnud selgusele, et riigil ei ole nägemusi ruumiliseks arenguks Nõo Reaalgümnaasiumi puhul. Veel aastatel 2006-2007 oli kavas uue õppehoone ehitus, kuid nüüd on selge, et seda ei tule ning jätkatakse samade ruumide kasutamist. Sellest tulenevalt ei saa riik koolihoonet, mida ise vajab, vallale üle anda. Kuna riigivara ei ole KOIT-kava mõistes abikõlblik, on ainuvõimalik variant muuta investeeringuobjekti aadressi ning toetuse saaks põhikooli hoonele. Rahade eraldamise otsus on tehtud - 8,9 miljonit krooni. Valla omaosalus on 2,2 miljonit krooni. KOIT-kava rahastamine saab alguse 2010. a IV kvartalis, kui EAS-i esitatakse põhitaotlus. Selle aasta jooksul tuleb tegelda vajalike projektide tellimisega Nõo Põhikooli hoone renoveerimiseks.

2010. aastal on Regionaalsete investeeringutoetuste andmise programmi raames Nõo vald esitanud taotluse "Nõo Muusikakooli uued aknad ja välisused". Hetkel ei tea, kas esitatud projekt leiab rahastamist.

Nõo valla laenukoormus

Nõo valla laenukohustus kokku seisuga 31.12.2009 on 38,4 miljonit krooni. Nimetatud summast on SEB panga ees laenukohustus summas 9,6 miljonit krooni ja Nõo Spordihoonet kapitalirendi kohustus summas 28,8 miljonit krooni.

Vaatamata rasketele ja valusatele otsustele usume, et maailmamajanduses toimuvad muutused paremuse suunas koguvad hoogu. Kindlasti avaldab see mõju ka Eesti majandusele ja loodame, et ehk juba aasta kestel toimuvad positiivsed muutused.

PILLE SÜGIS,
Nõo Vallavalitsuse pearaamatupidaja

Kuidas poodides tehakse allahindlusi?

Kas teie teate, kuidas poodides allahindlusi tehakse? Mina küll ei teadnud. Kohati hajameelse inimesena ma ka ei uurinud hinnasiltide erilise hoolega, kuni minu juurde päevakeskusesse tuli üks sümpaatne proua, kes oli väga pahane Nõo kaupluses AjaO tehtavate kummaliste allahindluste pärast ja palus tungivalt minul kui vallavolikogu liikmel asja ometi kord uurida ja midagi ette võtta.

Nii ma siis läksingi järgmisel päeval poodi, varustasin end pliitsi ja märkmikuga ning asusin uurima tolle päeva allahindlusi. Te ei taha teada, mida ma seal leidsin! Igal juhul pöördusin ma oma küsimustega koheselt toonase juhataja poole, kuid selgeid vastuseid arusaamatute hindade kohta (värskem kaup oli hinnatud kallimaks kui kuupäevaliselt mitu päeva varem) ma temalt ei saanudki.

Pöördusin siis Elva Tarbijate Ühistu juhtkonna poole ja küsisin, mis alusel ja kuidas allahindlusi siis ikkagi teostatakse. Sealpoolt oldi väga lahkelt nõus mu küsimustele vastama. Jagan nüüd teiega mõningast informatsiooni selle kohta, kuidas allahindlusi tegelikult tegema peaks ja kuidas neid edaspidi ka meie kodupoes tegema hakatakse. Uppuja päästmine öeldakse olevat tema enda asi ja nii ka meie tarbijatena peame hakkama ehk senisest hoolikamalt jälgima, mida ja millise hinnaga me ostame.

Niisiis: oluline oleks teada, et **kaupu, millele on kirjutatud kõlblik kuni ei tohi pärast realiseerimisaja lõppu üldse enam müügis olla.** Ka mitte allahinnatult!!!

Äsja oli Postimehes artikkel, kuidas Rimi selliseid kaupu alla hindab. Nad teevad seda nii, et kui realiseerimisaja lõpp on lähedal, tehakse tootele allahindlus 50%, tähistatakse uus hind kollaste lipikutega ja niisugune kaup ostetakse kuulu järgi kiiresti ära.

Elva Tarbijate Ühistu kaubandusdirektori Juta Paursoni kommentaar kattus Postimehes avaldatuga: piima- ja



Nõo Vallavolikogu liige, Nõo Päevakeskuse juhataja Krista Kvarnström

vorstitoodel kehtib põhimõte - sama kuupäevaga sama päeva õhtuni on müük lubatud. Hind sõltub kogusest, mis vastavat kaupa on alles jäänud. Otsuse teeb kaupluse juhataja - hinda võib alandada KUNI 50% tavahinnast. Pärast tootel märgitud kuupäeva seda toodet müüa EI TOHI!

Kaup, millele on kirjutatud *parim enne* tohib müüa ka pärast seda kuupäeva, kuid mitte enam täishinnaga. Sain teada, et kaupluse juhatajale on antud õigus hinnata kaupu alla kuni 50% toote tavapärasest müügihinnast. Konkreetset kuupäeva, millest vanemat kaupa enam müügil olla ei tohi, pole seadusega kehtestatud. Juta Paursoni sõnul otsustati äsja toimumul koosolekul anda kauplustele soovitus üle kahe päeva "parim enne" ületanud leiva-saiatooteid mitte enam müügis hoida. Mulle pakuti välja ka üks konkreetne näide leiva-saia allahindlustest ning vahendan siin taas Elva TÕ kaubandusdirektori Juta Paursoni kommentaari:

"Kui leiva-saia realiseerimisaeg lõpeb nt 05.03.2010, siis võib seda toodet müüa kuni 05.03.2010 kaupluse sulgemiseni tavahinnaga.

Kui kaupluse juhataja näeb, et toodet on alles liiga palju ning arvab, et ei suuda kõike sel kuupäeval ära müüa, on tal õigus teha allahindlus KUNI 50% toote tavapärasest müügihinnast.

Mis kell juhataja otsustab allahindluse teha, sõltub kauba kogusest.

Leiva-saiatooteid kuupäevaga 05.03.2010 võib müüa veel ka pärast 05.03.2010. Hinda rohkem kui 50% tavamüügihinnast alandada juhatajal õigust ei ole, juhul kui ta selleks eriluba ei küsi - sõltub situatsioonist.

Samas uurisime küsimusele vastust ka Tartumaa Tarbijakaitse ja saime vastuseks, et seadus ei reguleeri leiva-saia müüki pärast kuupäeva - kui kvaliteet lubab, võib müüa päris kaua.

Kui see on kaupluse poolt eraldi märgistatud ja ostja tähelepanu on sellele juhitud, et realiseerimisaeg on lõppenud, siis on see ostja otsus, kas ta seda toodet ostab või ei.

Teeme kauplusele ülesandeks tellida kaupu parajas koguses, et ei tekiks vajadust suurele allahindlusele, ning ise soovime mitte üle kahe päeva selliseid tooteid müügil hoida.

Vabandame veelkord, et Nõo poes selline olukord on tekkinud. Lisaks uue juhataja töölevõtmisele räägime veel kogu personaliga ning rõhutame olukorra tõsidust.

Oleme väga huvitatud kiiresti olukorra kontrolli alla saamisest ja et kõik vastaks nõuetele."

Seda loodan ka mina ja ka seda, et poleks vaja enam pidada kirj vahetust Elva TÕ kaubandusdirektori Juta Paursoniga. Pole ju midagi lihtsamat, kui igal hommikul enne poe avamist realiseerimisaja ületanud tooted müügil kõrvaldada ja neid mitte enam sinna juurde tuua. Ma pole loomu poolest mingi urgiteija ja tõesti ei tahaks selle teemaga edaspidi enam üldse tegelda. Kurvastav on, et paraku riskivad just vaesemad inimesed rikkemiskahtlusega toitu ostes oma tervisega, kuna jõukamad tõenäoliselt ei hakka allahinnatud toodete poole vaatamagi. Niisiis, kulla lugeja, loodame siis üheskoos, et LÕPP HEA, KÕIK HEA!!!

KRISTA KVARNSTRÖM,
Nõo Päevakeskuse juhataja ja volikogu liige

politseiinfo

Vargustest Nõo vallas

2009. aasta lõpul ja 2010. aasta algul toimus Nõo aleviku ja Nõo aleviku lähimüüritses rida sissemurdmisi ja vargusi elamute garaazidest ja kõrvalhoonetest. Kriminaalmenetlust alustati 12 kriminaalasjas.

Enamik vargusi oli toime pandud nii, et vargad pääsesid varastatud kraamile ligi midagi lõhkumata, st alevikus elavatel inimestel oli tekkinud petlik turvatunne - ilmselt mõeldes, et elame tiheasustusega piirkonnas, maja krunt on reeglina piiratud aiaga ja küll naaber ka valvab ning ütleb, kui midagi kahtlast märkab. See lõi sooduspinnase selleks, et vargad said oma saagi kätte lukustamata garaazidest ja kõrvalhoonetest - väikese vaevaga ja jälgi jätmata. Ainul kahel juhul tuli varastel hoonetesse sisenemiseks purustada aknaklaas. Mitmel juhul avastas omanik oma asjade varguse mitmeid

päevi ja isegi nädalaid hiljem, kui tekkis konkreetne vajadus mingi tööriista järele ja seda enam ei olnud kohal, kuhu see oli varem pandud.

Varaste saagiks langesid erinevad tööriistad - elektridrellid, akudrellid, mootorsaed, elektrikeevitus jne. Tegeemist on asjadega, mida on kerge realiseerida - kui on olemas inimesed, kes on nõus ostma kahtlase väärtusega kaupa, on olemas ka pakkumine. Seoses sellega on olemas ka võimalus, et erinevaid tööriistu on soodsalt pakutud ka Nõo vallas. **Kui olete juhtunud kuulma, et keegi on endale soetanud mingi tööriista, palume sellest teada anda.** Saadud info võib uurimist edasi viia ja aidata tuvastada varaste isikud. Infot andnud isiku anonüümsus garanteeritakse.

Oma vara kaitseks on inimestel endil võimalik palju ära teha, alustades sellest, et

garaazide ja kõrvalhoonetete ukseid peavad olema lukustatud. Kui on olemas hooned, mida ei kasutata pidevalt, näiteks suvilad või maamajad, võiks seal ära tuua asjad, mis võiksid varastele huvi pakkuda, ja hoiustada need turvaliselt mõnes muus kohas. Sellistes hoonetes võiks olla ka signalisatsioon, mis hakkab tööle, kui ruumi siseneb soovimatu isik. Ei ole üldse üleliigne meelde tuletada naabrussuvalve põhimõtet ja anda infot märgitud võõraste isikute või autode kohta. Ülesmärgitud autonumbri kaudu saame kindlaks teha seda kasutanud isiku ja siis välja selgitada tema toimetamise eesmärgi.

Selliste infokillukeste edastamine võib ära hoida mõne varguse või viia varaste isikute tuvastamisele.

Konstaablid **ILMAR ALA** ja **JAAN POOM**